

Pålstad

Namn på plassen	PÅLSTAD Skrives også Paalstad, Polstad, Paulstad, Solaasgielen
GPS-posisjon (UTM 32V)	Ø: 540971 N: 7006475
Høgde m.o.h.	250 m.o.h.
Tilstand	Stue og stabbur flyttet til museet på Berbu
Plass under	Solås
Gardsnummer, bruksnummer	63
Tidsperiode	1700-tallet – ca 1950
	1700-tallet: Ole Solaas Gielan (usikkert) 1801 Jon Jonsen (f.1744 – d.1813) 1838 Iver Jørgsen (f. – d.1856) 1860 John Iversen (f. - 1910 Ingeborg Antonsdtr Hongslo og Johanna Antonsdtr Hongslo 1920? Johanna Digerås (Hongslo)
Omtale	Gardtales 1974, side 77

Pålstad 1973. Stua og stabburet står i dag på bygdemuseet på Berbu. Uthuset er historie. I dag går det en høyspentledning rett over tomta, ellers er jordene plantet med gran eller gjengrodd med lauvskog. Foto: Torleif Dahl. Eier: Jorid Bakken

Flyfoto 1958. Husmannsplasser under Solås. Pålstad, Garden (Gåla) og Bakken.

Kart 2022. Plassene Pålstad, Garden og Bakken lå omtrent en kilometer øst for Hongslo skytebane. Garden Solås som disse var plassrom under, ligger midt i bildet. Her er det i dag ei hytte på øversida av veien og ei lita hytte der som gardstunet var på nedsida av veien.

Pålstad og Gåla 1953. Plassrommene Garden (Gåla) bakerst og Pålstad foran i 1953. Plassen «Bakken» lå ca 100 meter lenger opp til venstre. Ingen bygninger står igjen i dag, men mange av tuftene er godt synlig. Pilegrimsleia går i framkant av gardstunet på Gåla.

Foto: Fjellanger Widerøe, Eier: Orkland kommune.

Om Pålstad (Nylykkja, Solaasgielen)

Det er litt usikkert hvor gammel plassen er, men det er tre husmannsplasser under Solås i folketellinga i 1801. En kalles Nylykkja og to kalles Solåsgjelen. Nylykkja ble senere til Solåsbakken, og Solåsgjelen 1 og 2 ble til Pålstad og Garden.

I folketellingen finner vi at i 1778 døde Ole på Solaas Gielan, 90 år gammel, dvs han var født i 1688.

Under Solaasgielen finner vi også

Esten Solaas, og disse barna:

- Ingeborg Estensdatter, f. 1696, død 13 uger gammel
- Halvor Estensen, f. 1700
- Anne Estensdatter, f. 1703

Det er litt usikkert om dette er samme Solaasgielen som senere ble kalt Pålstad.

I 1801 bodde Jon Jonsen og Kona Siri på plassen, sammen med drengen Even på 12 år. De var da 55 og 47 år gamle. Jon døde 68 år gammel i 1813 på "Paulstad u/Solaas".

Det neste vi finner om denne plassen er en bygslingskontrakt i 1838 på Polstad fra sorenskriver Richter til Iver Jørgensen og kone. (Pantebok Orkdal 3-254). Han har rett til å ha 2 kyr og 4 sauer.

Iver Jørgensen Pålstad (f. 1767, d. 1856).

I 1849 kom presten Andreas Lie Bull fra Tynset til Orkdal og ble prest her. Da kjøpte han Solås (Pantebok Orkdal 5-476). Bull hadde med seg tjenestefolk fra Tynset og i 1860 utstedte han festeseddel på Pålstad til John Iversen (Pantebok Orkdal 7-332).

John Iversen (f. 1831 i Meldal, d. 1896) gift med Kirsti Ingebrigtsdatter (f. 1826 i Tynset, d. 1906). De hadde disse barna:

- Ane, f. 1857
- Marit, f. 1859 (amerika)
- Ingeborg, f. 1862 (gift med Nils Evjen)
- Mette, f. 1864 (Amerika)
- Johanna, f. 1868 (lærerinne, Amerika)

Kirsti ble enke i 1896, og døde i 1906. I 1910 bor datteren Ane der.

Senere kjøpte Ingeborg Antonsdatter Hongslo husa og bodde der sammen med søstera Johanna Antonsdatter Hongslo, gift med Erling Digerås.

Barn:

- Jorid Bakken (f. 1931, d.2022), ble gift med Ingvar Monset, og har sønnen Edvin (f. 1946) og Edel Johanne (f.1956). Edvin Monset er den siste som ble født oppi Pålstad.

Folketellinger

Folketelling 1801

Plassrom under garden Solås

009 Jon Jonsen, m, husfasder, 55

010 Siri Knutsdtr, k, 47

011 Even Andersen, dræng, 12

Folketelling 1865

Eigar: Husmand med Jord John Iversen

Utsæd: ha1 po3 , kreaturhald: ku2 få3

Nr. Namn Kj. Siv. Fam. Yrkje Fødd Fødestad

001 John Iversen m g Husfader Husmand med Jord 36 (alder) Ørkedals Prgj.

002 Kjersti Ingebrigtsdatter k g hans Kone 38 (alder) Tønsets Prgj.

003 Anne Johnsdatter k ug deres Datter 8 (alder) Ørkedals Prgj.

004 Maret Johnsdatter k ug deres Datter 6 (alder) Ørkedals Prgj.

005 Ingeborg Johnsdatter k ug deres Datter 4 (alder) Ørkedals Prgj.

006 Mæthe Johnsdatter k ug deres Datter 2 (alder) Ørkedals Prgj.

Folketelling 1875

Eier: John Iversen, Husmand med Jord.

Dyr: ku 2, kalve 1, får 8. Utsæd: blandkorn 1/8, havre 1, poteter 3

001 John Iversen, m, hf, g, husmand med Jord, gaardbruger selveier, 1831, Meldalen

002 Kirsti Ingebrigtsdtr, k, hm, g, hus- og gaardmandskone, 1826, Tønset

003 Ingeborg Johnsdtr, k, tilreisende d, tjenestepige, 1862, Ørkedal

004 Mette Johnsdtr, k, d, 1864, Ørkedal

005 Johanna Johnsdtr, k, d, 1868, Ørkedal

Folketelling 1891

Tellingskreds 6, husliste 77

001 John Iversen Solaas, 1831 i Meldal, gardbruker, selveier, husmand m. jord, jordbrug

002 Kirsti Ingebrigtsdatter Solaas, 1824, Tynset, gift, selveier

003 Johanna Larsdatter Solaas, 1885, datterdatter til oppfostring, mor er utvandret til Amerika

Folketelling 1900

Korn/potet: ja Kreatur: ja Fjærkre: ja Bikubar: nei Kjøkkenhage: nei Fruktthage: nei

Nr. Namn Kj. Siv. Bust.Fam. Yrkje Fødd Fødestad Statsb.Tru.

001 Kirsti Paalstad k e b Hm Gaardbruger= og husmandsenke S 1824 Tønset Hed N S Merknad:
Hovedbygningen: [felt 2]

002 Anne Johnsd. Paalstad k ug b D Datter - hus= og fjøsstel. 1858 Orkdal herred* N S

003 Johanna Larsd. Paalstad k ug b Datterdatter Tjenestepige 1885 Orkdal herred* N S

Folketelling 1910

Nr. Namn Kj. Siv.Bust.Fam. Yrkje Fødd FødestadStatsb.Tru.

001 Ane Johnsdatter Solaas k ug f hm Halvtjeneste, dagarbeide 09.04.1858Orkedalen n s Sannsynleg
oppaldstad: Evjen Orkedalen

Folketelling 1920

Ingen